

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Одеський національний медичний університет
Кафедра хірургічної стоматології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи
Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ
10 вересня 09.25 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

З вибіркової навчальної дисципліни

«ДОБРОЯКІСНІ НОВОУТВОРЕННЯ ЩЕЛЕП У ДІТЕЙ»

Рівень вищої освіти: другій (магістерський)

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність 221 «Стоматологія»

Освітньо-професійна програма: «Стоматологія»

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Стоматологія» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 221 «Стоматологія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 10 від 27 червня 2024 року) та освітньо-професійної програми «Стоматологія» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 221 «Стоматологія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 8 від 24 квітня 2025 року)

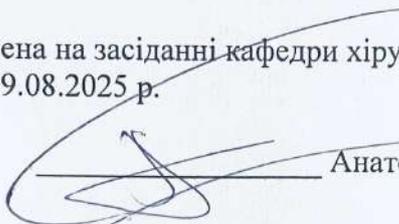
Розробники:

завідувач кафедри, д.мед.н., проф. Гулюк А.Г.

к.мед.н. доц.Дмитрієва Н.Б.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри хірургічної стоматології
Протокол № 1 від 29.08.2025 р.

Завідувач кафедри

Анатолій ГУЛЮК

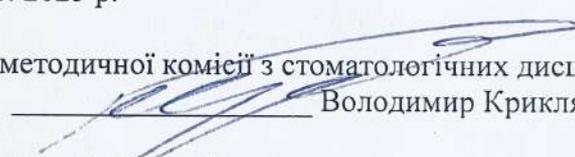
Погоджено із гарантом ОПП

Анатолій Гулюк

Схвалено предметною цикловою методичною комісією з стоматологічних дисциплін
ОНМедУ

Протокол № 1 від 30.08.2025 р.

Голова предметної циклової методичної комісії з стоматологічних дисциплін ОНМедУ

Володимир Крикляк

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни:

Найменування показників

Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти

Характеристика навчальної дисципліни

Загальна кількість:

Кредитів: 3

Годин:90

Галузь знань

22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність

221«Стоматологія»

Рівень вищої освіти

другий (магістерський)

Денна форма навчання

Вибіркова дисципліна

Рік підготовки 4

Лекції (0 год.)

Семінарські (0 год.)

Практичні (30 год.)

Лабораторні (0 год.)

Самостійна робота (60 год.)

у т.ч. індивідуальні завдання (0 год.)

Форма підсумкового контролю –залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни, компетентності, програмні результати

навчання

Мета ознайомити здобувачів вищої освіти з методами дентальної імплантації зрозуміти фізіологічні основи внутришньокісткової дентальної імплантації ознайомитись з основними видами внутришньокісткової дентальної імплантації, показами для їх використання та технологію хірургічного етапу лікування дефектів зубних рядів з використанням імплантатів

Завдання:

Основними завданнями вибіркової навчальної дисципліни є:

- 1) здобути необхідні знання з хірургічної стоматології та суміжних спеціальностей;
- 2) отримати відповідний рівень знань з особливостей методів лікування пухлин щелепно-лищевої ділянки у дітей
- 4) поглиблено вивчити основні етапи і методики проведення стоматологічних операцій при лікуванні пухлин щелепно-лищевої ділянки у дітей
- 5) навчити здобувачів вищої освіти використовувати знання клінічної анатомії і оперативної хірургії щелепно-лищевої ділянки в обстеженні та лікуванні пацієнтів при плануванні операцій

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Загальних (ЗК):

- ЗК 1.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
- ЗК 7.Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 10.Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 11.Здатність працювати в команді.

Спеціальні компетентності спеціальності (СК):

- СК 1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.
- СК 2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
- СК 3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний,.
- СК 5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лищевої області.
- СК 8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.
- СК 12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.
- СК 14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 1.Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2)

ПРН 2.Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лищевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).

ПРН 3.Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи

обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 5, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань(за списком 2).

ПРН 4.Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

ПРН 8.Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 10. Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 11.Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

ПРН 21Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та\або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.2) для різних верств населення в різних умовах (за списком 6).

ПРН 22.Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та\або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2,2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7).

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:
знати: принципи взаємного розташування судин, нервів, м'язів і фасцій у різних регіонах щелепно-лицевої ділянки.

уміти: визначати тактику хірургічного втручання з урахуванням взаємного розташування судин, нервів, м'язів і фасцій.

3.Зміст навчальної дисципліни:

Тема 1. Пухлини м'яких тканин. Класифікація.

Пухлини з сполучної тканини: фіброма (м'яка, тверда), міксома.; жирової – ліпома, м'язової – лейоміома, рабдоміома; кровоносних судин – гемангіома; лімфатичних судин – лімфангіома; нервова тканина –нейрофіброма.

Пухлини, що розвиваються з кровеносних судин: гемангіоми. Походження. Глибина розташування.Місце розташування. Будова. Поверхневі і глибокі гемангіоми. Капілярні гемангіоми. Кавернозні гемангіоми. Змішані гемангіоми. Внутрішньокісткові гемангіоми. Лікування гемангіом.

Пухлини, що розвиваються з лімфатичних судин: лімфангіоми.Капілярні лімфангіоми. Кістозні лімфангіоми.

Несудинні доброякісні новоутворення: тератоми, невуси.

Пухлини, що розвиваються з оболонок периферійних нервів: нейрофіброма.

Пухлиноподібні новоутворення м'яких тканин.

Набуті: папілома, атерома,

Вроджені: дермоїдні та епідермоїдні кісти. Присередні та бокові кісти та нориці шиї.Привушні нориці. Нейрофіброматоз.

Тема 2. Доброякісні новоутворення кісток щелепно-лицевої ділянки.

Одонтогенні пухлини щелеп.Амелобластома. Рентгенологічна картина, клініка, диференційна діагностика, лікування.

Одонтогенні пухлиноподібні новоутворення: тверда одонтома, м'яка одонтома, одонтогенна фіброма, цементома. Клініка, діагностика, диференційна діагностика,

лікування.

Тема 3. Кісти щелеп. Неодонтогенні: фісуральні (кісти різцевого або носопіднебінного каналу, глобуломаксиллярна або інтермаксиллярна та носогубна), травматичні кісти. Одонтогенні кісти запального походження: радикулярні, радикулярні зубовмісні, резидуальні. Одонтогенні кісти незапального походження: фолікулярні, кіста прорізування. Патогенез, клініка, діагностика, лікування. Цистотомія, цистектомія.

Тема 4. Остеогенні пухлини кісток.Остеобластокластома: кістозна, коміркова, літична, периферійна форми. Остеома. Остеїд-остеома. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.

Пухлиноподібні новоутворення кісток: фіброзна дисплазія, фіброзна остеодистрофія. Клініка, діагностика, лікування.

Тема 5. Пухлини та пухлиноподібні новоутворення слинних залоз. Кісти малих слинних, під'язикової, підщелепної, привушної залоз. Аденолімфоми. Клініка, діагностика, лікування.

4.Структура вибіркової навчальної дисципліни

	Назва	Всього	Лекції	Пр.зан.	СРЗ
Тема 1.	Пухлини м'яких тканин.. Пухлини з сполучної тканини: фіброма (м'яка, тверда), міксосома.; жирової – ліпома, м'язової – лейоміома, рабдоміома; кровоносних судин – гемангіома; димфатичних судин- лімфангіома; нервова тканина –нейрофіброма.	18		6	12
Тема 2.	Доброякісні новоутворення кісток щелепно-лицевої ділянки. Одонтогенні пухлини щелеп. Одонтогенні пухлиноподібні новоутворення:	18		6	12
Тема 3.	Кісти щелеп: одонтогенні та неодонтогенні.	18		6	12
Тема 4.	Остеогенні пухлини кісток. Пухлиноподібні новоутворення кісток.	18		6	12
Тема 5.	Пухлини та пухлиноподібні новоутворення слинних залоз.	18		6	12
	Разом	90	0	30	60

5.Теми практичних занять вибіркової навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Підготовка до практичного заняття 1-2 Кістки верхньої та нижньої щелепи Особливості будови кісток верхньої та нижньої щелепи що впливають на результати дентальної імплантції	6
2	Тема 1. Практичне заняття 2. Інервація верхньої та нижньої щелепи Особливості інервації верхньої та нижньої щелепи. що впливають на результати дентальної імплантції	6
3	Тема 2. Практичне заняття 3.	6

	Вплив особливостей будови щелепових кісто на можливість використання дентальних імплантатів при лікуванні різни видів адентії	
4	Тема 2. Практичне заняття 4. Урахування особливостей кровообігу щелеп при плануванні дентальної імплантації.	6
5	Тема 3. Практичне заняття 5. Жувальні м'язи Вплив функціонального стану жувальних м'язів на результати дентальної імплантації.	6
Всього		30

6. Самостійна робота

№	Тема	Кількість годин
Тема 1.	Підготовка до практичного заняття 1	12
Тема 2.	Підготовка до практичного заняття 2	12
Тема 3.	Підготовка до практичного заняття 3	12
Тема 4.	Підготовка до практичного заняття 4	12
Тема 5.	Підготовка до практичного заняття 5	12
Разом		60 годин

7. Методи навчання

Практичні заняття: бесіда, рольові ігри, вирішення клінічних ситуаційних задач, відпрацювання навичок огляду пацієнта, відпрацювання навичок виконання маніпуляцій за переліком 5, інструктаж та відпрацювання навичок на симуляційних муляжа.

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, самостійна робота з банком тестових завдань Крок-2, самостійне опанування алгоритмів спілкування з хворим.

8. Форми контролю та методи оцінювання

(у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль: усне опитування, тестування, оцінювання виконання практичних навичок, розв'язання ситуаційних клінічних завдань.

Підсумковий контроль: залік.

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

1. Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:
  - методи: опитування, вирішення ситуаційної клінічної задачі
  - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
2. Оцінка практичних навичок та маніпуляцій з теми заняття:
  - методи: оцінювання правильності виконання практичних навичок
  - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину (5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
«5» «відмінно»	Здобувач виявив всебічні, систематичні, глибокі знання навчально-програмного матеріалу, вміння вільно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоїв основну та знайомий з допоміжною літературою, яку рекомендує програма. Як правило, оцінка “відмінно” виставляється здобувачам вищої освіти, які засвоїли взаємозв'язок

	основних понять дисципліни та їх значення для професії, яку він хоче придбати, які проявили творчі здібності в розумінні, застосуванні і використанні навчально-програмного матеріалу; Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено інтерпретує дані клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«4» “добре”	Здобувач виявив цілковите знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені в програмі завдання, який засвоїв основну літературу, яка рекомендована в програмі. Як правило, оцінка “добре” виставляється здобувачам вищої освіти, які показали систематичний характер знань по дисципліні, здатний до їх самостійного поповнення та оновлення в ході подальшої навчальної роботи і професійної діяльності;
«3» “задовільно”	Здобувач виявив знання основного навчального програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією, який справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, Як правило, оцінку “задовільно” виставляють здобувачам вищої освіти, які припустили погрішності в відповіді на екзаменах і при виконанні екзаменаційних завдань, але володіють необхідними знаннями для їх усунення під керівництвом викладача;
«2» “незадовільно”	Здобувач виявив прогалини в знаннях основного учбово-програмного матеріалу, який допустив принципові помилки в виконанні передбачених програмою завдань. Як правило, оцінка “незадовільно” ставиться здобувачам вищої освіти, які не можуть продовжувати навчання чи приступити до професійної діяльності по закінченні вузу без допоміжних занять по відповідній дисципліні.

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Залік здійснюється: на останньому занятті до початку екзаменаційної сесії - при стрічковій системі навчання, на останньому занятті – при цикловій системі навчання. Оцінка за залік є середньоарифметичною за всіма складовими за традиційною чотирибальною шкалою і має величину, яка округлюється за методом статистики з двома десятковими знаками після коми.

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

1. Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:

- методи: опитування, вирішення ситуаційної клінічної задачі
- максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

2. Оцінка практичних навичок та маніпуляцій з теми заняття:

- методи: оцінювання правильності виконання практичних навичок
- максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину (5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Отриманий середній бал за навчальну дисципліну для здобувачів, які успішно опанували робочу програму навчальної дисципліни, конвертується з традиційної чотирибальної шкали у бали за 200-бальною шкалою, як наведено у таблиці:

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну шкалу

Традиційна чотирибальна шкала	Багатобальна 200-бальна шкала
--------------------------------------	--------------------------------------

Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

Багатобальна шкала (200-бальна шкала) характеризує фактичну успішність кожного здобувача із засвоєння освітньої компоненти. Конвертація традиційної оцінки (середній бал за навчальну дисципліну) в 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом Університету.

Відповідно до отриманих балів за 200-бальною шкалою, досягнення здобувачів оцінюються за рейтинговою шкалою ECTS. Подальше ранжування за рейтинговою шкалою ECTS дозволяє оцінити досягнення здобувачів з освітньої компоненти, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів.

Шкала ECTS є відносно-порівняльною рейтинговою, яка встановлює належність здобувача до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність). Оцінка «А» за шкалою ECTS не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «В» – оцінці «добре» тощо. При конвертації з багатобальної шкали межі оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» за шкалою ECTS не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою. Здобувачі, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку здобувачів, що ранжуються. Оцінка «FX» виставляється здобувачам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий контроль. Оцінка «F» виставляється здобувачам, які відвідали усі заняття з дисципліни, але не набрали середнього балу (3,00) за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового контролю.

Здобувачі, які навчаються на одному курсі (однієї спеціальності), на підставі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Конвертація традиційної оцінки з дисципліни та суми балів за шкалою ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% здобувачів
B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів
D	Наступні 25% здобувачів
E	Наступні 10% здобувачів

10. Методичне забезпечення

- Робоча програма навчальної дисципліни
- Силабус
- Методичні розробки до практичних занять
- Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти
- Мультимедійні презентації
- Ситуаційні клінічні завдання
- Електронний банк тестових завдань за підрозділами з дисципліни

12. Рекомендована література

Основна (базова) література

1. Atlas of Human Anatomy = Атлас анатомії людини : переклад 7-го англ. вид. : двомовне вид. / Френк Г. Неттер ; наук. ред. перекладу Л.Р. Матешук-Вацеба, І.Є. Герасимюк, В.В. Кривецький, О.Г. Попадинець. – К. : ВСВ «Медицина», 2020. – 736 с.
3. Челюстно-лицевая хирургия и хирургическая стоматология : учебник : в 2 кн. Кн. 1 / А. А. Тимофеев. – К. : ВСИ «Медицина», 2020. – 992 с.
4. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія дитячого віку =Pediatric Oral and

Maxillofacial Surgery : підручник / Л.В. Харьков, Л.М. Яковенко, Н.В. Кисельова ; за ред. Л.В. Харькова. — 2-е вид. — К. : ВСВ «Медицина», 2020. — 104 с.

Додаткова

5. Бернадський Ю.Й. Основи щелепно-лицевої хірургії і хірургічної стоматології. К. Спалах, 2003.- 512 с.
6. Ломницький І.Я. Пропедевтика хірургічної стоматології. - Львів, - 2005. -108 с.
7. Основи стоматології / Под ред. В.О.Маланчука. – К.:Медицина, 2009. – 591 с.
8. Руководство по хирургической стоматологии и челюстнолицевой хирургии: В 2-х томах. / Под ред. В.М.Безрукова, Т.Г.Робустовой. - Изд. 2-е, перераб. и доп. - М.: Медицина, 2000. – 776с.

Електронні інформаційні ресурси:

1. Державний Експертний Центр МОЗ України <http://www.dec.gov.ua/index.php/ua/>
2. Національна наукова медична бібліотека України <http://library.gov.ua/>
4. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. <https://www.studentlibrary.ru/book/ISBN9785970442081>

Додаток 1

Макет оформлення робочої програми навчальної дисципліни

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра _____

(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи
_____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

«_____» _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: _____

Галузь знань: _____

Спеціальність: _____
(код і назва спеціальності)

Спеціалізація *(за наявності)*: _____

Освітньо-професійна / наукова програма: _____
(назва ОПП / ОНП)

20__ - 20__

Робоча програма складена на основі _____

Розробники:

(вказати прізвища, наукові ступені, вчені звання та посади розробників; всі, хто викладають зазначену навчальну дисципліну мають бути у числі розробників)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)
(підпис)

Погоджено із гарантом ОПП / ОНП _____ (_____) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)
(підпис)

Схвалено предметною цикловою методичною комісією з _____ дисципліни ОНМедУ
Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Голова предметної циклової методичної комісії з _____ дисципліни
_____ (_____) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)
(підпис)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____
Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)
(підпис)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____
Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Загальна кількість:	Галузь знань (шифр і назва)	<i>Денна форма навчання</i> <i>Обов'язкова дисципліна /</i> <i>Дисципліна вільного вибору</i>
Кредитів: _____	_____	
Годин: _____	Спеціальність (код і назва)	<i>Рік підготовки</i>
Змістових модулів: _____	_____	<i>Семестр</i>
	Спеціалізація (за наявності, назва)	<i>Лекції (год.)</i>
	_____	<i>Семінарські (год.)</i>
	_____	<i>Практичні (год.)</i>
	_____	<i>Лабораторні (год.)</i>
	Рівень вищої освіти	<i>Самостійна робота (год.)</i>
	_____	<i>у т.ч. індивідуальні завдання (год.)</i>
		<i>Форма підсумкового контролю (згідно з навчальним планом)</i>

Примітка: Кількість годин має відповідати освітній програмі / навчальному плану.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни компетентності, програмні результати навчання.

Мета _____

Завдання _____

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

— загальних (ЗК): _____

— спеціальних / фахових (СК/ФК): _____

Примітка: Вказуються компетентності, елементи яких формуються, відповідно до стандартів вищої освіти й освітньої програми, та їх коди - згідно із матрицею освітньої програми.

Програмні результати навчання (ПРН):

_____

Примітка: Вказуються результати навчання відповідно до матриці освітньої програми та їх коди. Рекомендована кількість ПРН: для дисциплін обсягом 3 кредити - 3-5 ПРН, для дисциплін більшою кількістю кредитів - 5-7 ПРН.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

— знати: _____

— вміти: _____

Примітка: Зазначена інформація не має протирічити ЗК, СК / ФК та ПРН. Цей пункт конкретизує те, що мають знати та вміти здобувачі вищої освіти після вивчення навчальної дисципліни.

3. Зміст навчальної дисципліни

Зміст має забезпечувати формування компетентностей (ЗК, СК / ФК), ПРН та відповідати рівню вищої освіти згідно Стандарту вищої освіти та/або Освітній програмі.

Змістовий модуль 1 _____

Тема 1. _____

Тема 2. _____

Змістовий модуль 2 _____

Тема 3. _____

Тема 4. _____

4. Структура навчальної дисципліни

Сумарна кількість годин за темами має відповідати загальній кількості годин, зазначених у розділі 1. Назви тем у цьому розділі формуються у загальному вигляді, з тим щоб у подальших розділах (семінарські заняття, практичні заняття, лабораторні заняття, самостійна робота) їх конкретизувати, деталізувати та вказати вид роботи.

Назви тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		лекції ї	семінари	практичні ї	лабораторні ї
Змістовний модуль 1. Назва					
Тема 1. Назва					
Тема 2. Назва					
<i>Разом за змістовним модулем 1</i>					
Змістовний модуль 2. Назва					
Тема 3. Назва					
Тема 4. Назва					
<i>Разом за змістовним модулем 2</i>					
<i>Індивідуальні завдання</i>					
Усього годин					

5. Теми лекційних / семінарських / практичних / лабораторних занять

5.1. Теми лекційних занять

№	Назва теми	Кількість годин
	Разом	

5.2. Теми семінарських занять

№	Назва теми	Кількість годин
	Разом	

Примітка: У разі, якщо семінарські заняття не передбачені навчальним планом, цей розділ залишається з таким формулюванням: «Семінарські заняття не передбачені».

У разі, якщо семінарські заняття передбачені, кількість годин має співпадати з кількістю годин у розділі 4.

5.3. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
	Разом	

Примітка: У разі, якщо практичні заняття не передбачені навчальним планом, цей розділ залишається з таким формулюванням: Практичні заняття не передбачені.

У разі, якщо практичні заняття передбачені, кількість годин має співпадати з кількістю годин розділу 4.

5.4. Теми лабораторних занять

№	Назва теми	Кількість годин
	Разом	

Примітка: У разі, якщо лабораторні заняття не передбачені навчальним планом, цей розділ залишається з таким формулюванням: Лабораторні заняття не передбачені.

У разі, якщо лабораторні заняття передбачені, кількість годин має співпадати з кількістю годин у розділі 4.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

№	Назва теми / види завдань	Кількість годин
Індивідуальні завдання		
	Разом	

Примітки: Кількість годин на самостійну роботу за кожною темою має співпадати з кількістю годин розділу 4, питання для самостійної роботи мають бути більш детальними та конкретними з обов'язковим зазначенням виду роботи (доповідь, есе, реферат та ін.).

У разі якщо самостійна робота пропонується не за всіма темами, необхідно вказати номер теми до якої пропонуються ці завдання, цей номер має співпадати із номером теми у розділі 4.

До самостійної роботи відноситься (на вибір викладача): підготовка до лекцій, практичних, семінарських, лабораторних занять; написання рефератів, есе; індивідуальне навчально-дослідне завдання (п. 2.2, 2.3 Положення про організацію освітнього процесу здобувачами вищої освіти в Одеському національному медичному університеті).

7. Методи навчання

Методи навчання пропонуються розробником, виходячи з академічної автономії викладача, та відображають фактичну роботу зі здобувачами вищої освіти. У разі потреби можна орієнтуватися на запропонований перелік у методичних рекомендаціях.

8. Форми контролю та методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Методи контролю пропонуються розробником, виходячи з академічної автономії викладача, та відображають фактичну роботу зі здобувачами вищої освіти. У разі потреби можна орієнтуватися на запропонований перелік у методичних рекомендаціях.

Необхідно звернути увагу на те, що існують такі види контролю: поточний / періодичний та підсумковий. Обов'язково необхідно вказати критерії оцінювання.

Оцінювання поточної навчальної діяльності, одного практичного заняття: критерії оцінювання поточної навчальної діяльності, одного практичного заняття.

Оцінювання самостійної роботи студентів (індивідуальних завдань): критерії.

Оцінювання результатів навчання під час підсумкового контролю: критерії.

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Розподіл балів між поточним / періодичним та підсумковим контролем знань, які отримують здобувачі вищої освіти, відбувається у відповідності з Положенням про організацію освітнього процесу здобувачами вищої освіти в Одеському національному медичному університеті та Положенням про навчально-методичне забезпечення освітнього процесу в Одеському національному медичному університеті.

10. Методичне забезпечення

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу здобувачами вищої освіти в Одеському національному медичному університеті та Положенням про навчально-методичне забезпечення освітнього процесу в Одеському національному медичному університеті, необхідне обрати відповідне навчально-методичне забезпечення навчальної дисципліни.

Можна вказати підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій, навчально-методичні посібники, методичні рекомендації, методичні вказівки, видані викладачами кафедри.

11. Питання для підготовки до підсумкового контролю

Кількість питань для підсумкового контролю має бути в межах від 1/3 до 2/3 від загальної кількості годин, що відводяться на навчальну дисципліну. Наприклад: 3 кредити (90 годин) - від 30 до 60 запитань.

12. Рекомендована література

Необхідно постійно оновлювати рекомендовану літературу. Основна література - перевага віддається україномовним виданням та/або виданим в Україні (рік видання – бажано не більше десяти років). Літературу необхідно оновлювати регулярно (бажано щорічно).

Інші видання бажано перенести у додаткову літературу.

Видання іноземною мовою (мовою, що відповідає спеціалізації) можуть бути як в основній літературі, так і в додатковій.

До цього переліку можна віднести також друковані наукові, навчально-методичні, науково-популярні та інші видання; електронні видання; аудіо- та відеозаписи; інші матеріали та джерела інформації.

Основна:

1. _____
2. _____

Додаткова:

1. _____
2. _____

13. Електронні інформаційні ресурси

У цьому розділі вказуються тільки офіційні сайти, які рекомендуються здобувачам вищої освіти для підготовки до занять (лекційних, практичних, семінарських, лабораторних, самостійної роботи), наприклад, сайти бібліотек, Coursera, відкриті державні реєстри, оприлюднені документи та офіційні сайти органів статистики, інших установ та організацій, відкриті бази даних тощо.